

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія економіко-математичних дисциплін і менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ

« ____ » _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА

для студентів

спеціальності

072 Фінанси, банківська

справа та страхування

освітньо-професійної програми

Фінанси і кредит

освітньо-професійного ступеня

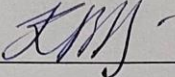
фаховий молодший бакалавр

Розробник: Казакова Вікторія Іванівна, викладач циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Казакова Вікторія Іванівна

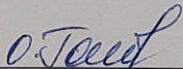
Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії економіко-математичних дисциплін і менеджменту

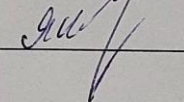
Протокол від « 27 » січня 2023 року № 6

Голова циклової комісії Вікторія КАЗАКОВА

Робочу програму перевірено

« 30 » січня 2023 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90
Курс	2
Семестр	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	3
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, в тому числі:	90
Аудиторні	42
Модульний контроль	6
Семестровий контроль	–
Самостійна робота	42
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінанси підприємства» формування у студентів базових компетентностей з теорії і практики фінансових відносин суб'єктів господарювання, формування фінансових ресурсів, фінансового планування, організації фінансової діяльності підприємств.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінанси підприємства» є: вивчення сутності й функцій фінансів підприємств, фінансових ресурсів та джерел їх формування; організації фінансів підприємств; набуття навиків фінансових розрахунків; оволодіння методами фінансового планування, оцінювання фінансового стану підприємства.

Предмет: організація фінансово-економічних відносини суб'єктів господарювання України.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі **компетентності:**

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
Загальні компетентності		
ЗК-1	Здатність спілкуватися державною та іноземними мовами у професійній діяльності	1 - 12
ЗК-2	Здатність працювати автономно та виявляти лідерські навички	1 - 12
ЗК-5	Здатність приймати обґрунтовані рішення	2 - 12
ЗК-6	Здатність розробляти проекти та управляти ними	10 - 12
Фахові компетентності		
ФК-1	Базові знання наукових понять і методів, необхідних для розуміння принципів функціонування фінансової системи	1 - 12
ФК-4	Володіння методологічною базою спостереження, ідентифікації, класифікації, аналізу, синтезу в професійній діяльності	10 - 12
ФК-7	Здатність до складання фінансової, податкової, статистичної та спеціальної звітності, передбаченої стандартами бухгалтерського обліку і законодавством України	4 - 9
ФК-10	Вміння застосовувати знання з організації та функціонування податкової системи України у професійній діяльності для розрахунків і сплати податків, зборів і обов'язкових платежів юридичних та фізичних осіб	4 - 6

ФК-11	Вміння використовувати законодавчі та нормативні документи з питань оподаткування, кредитування, страхування	6 - 9
ФК-12	Здатність використовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення, володіти інформаційними технологіями у сфері фінансів, банківської справи та страхування	2 - 9
ФК-13	Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування	7 - 12
ФК-15	Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення	2 - 12
Предметні компетентності		
	володіння понятійно-категорійним апаратом дисципліни	1 - 12
	розуміння закономірностей розвитку підприємств різних організаційно-правових форм	1 - 2
	вміння планувати джерела формування і використання фінансових ресурсів	3; 7; 8; 11
	вміння визначати та оцінювати потребу в оборотних коштах за допомогою різних методів нормування	7
	вміння визначати порядок створення фінансових ресурсів підприємств та можливих напрямів її використання	3 – 5; 7 - 9
	вміння визначати фінансові результати діяльності підприємства	4; 5
	здатність самостійно аналізувати показники оцінки фінансового стану підприємства	10; 12
	вміння оцінювати стан, проблеми та перспективи розвитку фінансової діяльності підприємства	6 - 9

3. Результати навчання за дисципліною

В результаті вивчення дисципліни студент:

– застосовує професійно-профільованих знань у фінансовій сфері відповідно до видів роботи (ПРН-1);

– здатний аналізувати склад і структуру бюджетів підприємств різних організаційно-правових форм господарювання, порядок формування їх доходів та фінансування видатків (ПРН-6);

– застосовує знання та навички при узагальненні результатів контрольних заходів та надання пропозиції для прийняття управлінських рішень за наслідками контролю (ПРН-14);

– вміє оцінювати стан, проблеми та перспективи здійснення фінансової діяльності підприємства (ПРН-16);

- визначає порядок створення фінансових ресурсів підприємств та можливі напрямки їх використання, планування джерел формування і використання фінансових ресурсів (ПРН-17);
- знає зміст фінансової роботи та завдання фінансових підрозділів підприємства;
- обирає раціональні форми розрахунково-кредитних операцій;
- розраховує потреби в грошових коштах для забезпечення поточної фінансово-господарської діяльності;
- управляє прибутком і рентабельністю, здійснює контроль за розподілом і використанням прибутку;
- здатний ефективно та самостійно діяти у нестандартних ситуаціях, використовуючи набуті фахові знання (ПРН-18);
- застосовує компетентності, набуті при вивченні спеціалізованих фахових дисциплін, в процесі розв'язання практичних задач (ПРН-19).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні основи фінансів підприємств</i>							
Тема 1. Основи фінансів підприємств	6	2	1				7
Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	7	2	1				
Тема 3. Формування власного капіталу підприємства	6	2	1				9
Тема 4. Доходи і витрати підприємства	6	2	1				
Тема 5. Формування і розподіл прибутку підприємства	7	2		2			
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 1	34	10	4	2	0	0	16
<i>Змістовий модуль 2. Фінансовий механізм діяльності підприємств</i>							
Тема 6. Оподаткування діяльності підприємства	6	2	2				7
Тема 7. Оборотні засоби та їх організація на підприємстві	8	2		2			
Тема 8. Кредитування підприємств	8	2		2			7
Тема 9. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	8	2		2			
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 2	32	8	2	6	0	0	14
<i>Змістовий модуль 3. Фінансовий аналіз і планування діяльності підприємства</i>							
Тема 10. Оцінка фінансового стану підприємства	8	2	2				12
Тема 11. Фінансове планування на підприємствах	7	2	1				
Тема 12. Фінансова санація та банкрутство підприємств	7	2	1				
Модульна контрольна робота	2						
Разом за змістовим модулем 3	24	6	4		0	0	12
Разом	90*	24	10	8	0	0	42

* з урахуванням модульних контрольних робіт (6 год.)

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні основи фінансів підприємств

Тема 1. Основи фінансів підприємств

Поняття, суть і місце фінансів підприємств у фінансовій системі. Функції фінансів підприємств як внутрішня властивість і форма вияву їхньої сутності.

Поняття грошових фондів і фінансових ресурсів підприємств. Економічні методи та способи формування фінансових ресурсів. Джерела формування фінансових ресурсів. Поділ коштів підприємства на власні, позичені й залучені.

Основні принципи організації фінансів підприємств за ринкових умов.

Форми власності, галузеві та організаційні фактори, що визначають особливості фінансів підприємств у різних сферах і структурах економіки.

Сутність фінансової діяльності підприємств. Напрямки фінансової роботи. Сутність фінансового механізму підприємств, його складові (фінансові методи, фінансові важелі, правове, нормативне та інформаційне забезпечення). Інформаційна основа фінансової діяльності та нормативна база (правове регулювання) фінансової діяльності підприємств.

Ключові слова: фінанси підприємства, фінансова діяльність, фінансові ресурси, фінансова робота, нормативне регулювання фінансової діяльності підприємства.

Література: [1; 2; 4; 9].

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств

Суть і значення грошових розрахунків в організації виробничо-господарської діяльності підприємства. Способи і форми розрахунків.

Види рахунків, що відкриваються підприємствам в установах банку.

Порядок відкриття в банку поточних рахунків у національній, іноземній валюті та інших рахунків. Напрями використання коштів з поточних рахунків.

Організація безготівкових розрахунків, вимоги до їх проведення, сфера використання. Розрахунки платіжними дорученнями. Розрахунки платіжними вимогами-дорученнями. Розрахунки чеками.

Розрахунки акредитивами. Вексельна форма розрахунків. Клірингові розрахунки. Особливості розрахунків при наданні факторингових послуг підприємствам. Готівково-грошові розрахунки на підприємстві і сфери їх застосування.

Розрахунково-платіжна дисципліна, її зміст, значення для забезпечення нормальної господарської діяльності. Порядок пред'явлення претензій за розрахунками. Санкції в системі грошових розрахунків і платежів.

Ключові слова: готівкові розрахунки, безготівкові розрахунки, платіжне доручення, платіжна вимога, платіжна вимога-доручення, вексель, чек, розрахунково-платіжна дисципліна.

Література: [1; 2; 4; 6; 9].

Тема 3. Формування власного капіталу підприємства

Поняття і класифікація власного капіталу підприємства. Функції власного капіталу. Складові власного капіталу. Загальні умови формування статутного капіталу. Особливості формування статутного капіталу державного підприємства. Особливості формування статутних капіталів акціонерних товариств, товариств з обмеженою відповідальністю. Особливості створення та формування статутного капіталу приватного підприємства.

Додатковий капітал, його види і особливості формування. Резервний капітал та особливості його формування. Неоплачений і вилучений капітал, особливості їх формування.

Ключові слова: власний капітал, статутний капітал, додатковий капітал, резервний капітал, неоплачений капітал, вилучений капітал..

Література: [1; 2; 4; 6].

Тема 4. Доходи і витрати підприємства

Економічна характеристика грошових потоків підприємств та їх класифікація. Формування доходів від операційної діяльності. Виручка від реалізації продукції, робіт, послуг. Чистий дохід від реалізації та його формування. Доходи від фінансової та інвестиційної діяльності. Доходи від надзвичайної діяльності.

Зміст та класифікація витрат підприємства. Планування витрат на обсяг продукції, що реалізується. Аналіз собівартості продукції за статтями калькуляції та витрат на виробництво. Вплив мотиваційних факторів на рівень витрат підприємства. Функції управління витратами підприємства. Система «директ-костинг».

Ключові слова: дохід від реалізації, чистий дохід, дохід від інвестиційної діяльності, дохід від фінансової діяльності, витрати, собівартість реалізованої готової продукції, управління витратами, система «директ-костинг».

Література: [1; 2; 4; 6].

Тема 5. Формування і розподіл прибутку підприємства

Економічний зміст прибутку. Прибуток як результат фінансово-господарської діяльності підприємства.

Валовий прибуток. Фактори, що впливають на формування валового прибутку. Формування собівартості реалізованої продукції та її вплив на прибуток. Встановлення цін на продукцію і формування прибутку. Визначення прибутку від операційної та звичайної діяльності підприємства до оподаткування і після нього.

Критичний обсяг виробництва продукції («точка беззбитковості»), графічний та аналітичний методи знаходження. Зміна критичного обсягу виробництва продукції під впливом окремих чинників.

Методи розрахунку прибутку. Прогнозування і планування прибутку підприємства.

Чистий прибуток підприємства, його розподіл і використання, фонди грошових коштів підприємства, що формуються за рахунок чистого прибутку.

Рентабельність продукції як відносний показник ефективності роботи підприємства. Порядок визначення прибутковості підприємства.

Ключові слова: фінансовий результат, прибуток, збиток, ефективність роботи підприємства, рентабельність, прибутковість.

Література: [1; 2; 4; 6].

Змістовий модуль 2. Фінансовий механізм діяльності підприємств

Тема 6. Оподаткування діяльності підприємства

Сутність оподаткування підприємств і податкова система. Сутність податків і їх функції. Система оподаткування підприємств та її становлення в Україні. Оподаткування прибутку підприємств. Плата за ресурси. Непрямі податки та особливості їх впливу на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання. Акцизний збір. Об'єкти оподаткування. Податок на додану вартість. Прямі податки. Податок на нерухомість підприємства.

Обов'язкові відрахування підприємств на цільові державні фонди та їх вплив на фінансово-господарську діяльність.

Місцеві податки і збори. Оподаткування суб'єктів малого бізнесу. Організація спрощеної системи оподаткування, обліку і звітності суб'єктів малого підприємництва.

Документальна перевірка як форма контролю Державної податкової адміністрації за станом розрахунків підприємств з бюджетом. Порядок відображення в актах документальних перевірок аналізу фінансово-господарської діяльності платників податку на прибуток.

Особливості оподаткування суб'єктів господарювання в окремих сферах діяльності.

Ключові слова: податок, збір, обов'язковий платіж, прямі податки, непрямі податки, податок на прибуток підприємства, спрощена система оподаткування.

Література: [1-3; 4; 6; 9].

Тема 7. Оборотні засоби та їх організація на підприємствах

Суть оборотних активів, основи їх організації. Склад і структура оборотних активів, їх значення в забезпеченні кругообігу коштів підприємства.

Методи визначення потреб в оборотних коштах. Метод прямого обчислення потреби в оборотних коштах і сфери його застосування-Поняття норм і нормативів оборотних коштів. Економічний метод обчислення потреби в оборотних коштах.

Структура джерел формування оборотних коштів підприємства. Показники ефективності використання оборотних коштів.

Шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів; оптимізація запасів ресурсів і незавершеного виробництва; скорочення тривалості виробничого циклу; поліпшення організації матеріально-технічного забезпечення виробництва; прискорення реалізації виробленої продукції. Проблеми нестачі оборотних коштів і поповнення їх обсягів до нормативного рівня за умов кризової економічної ситуації на підприємстві.

Ключові слова: оборотні засоби, оборотні активи, потреба в оборотних коштах, нормування оборотних коштів, ефективність використання оборотних коштів.

Література: [1-3; 4; 6; 9].

Тема 8. Кредитування підприємств

Необхідність та сутність кредитування підприємств. Кругообіг коштів підприємств та необхідність залучення кредитів. Принципи та види забезпеченості кредитів. Класифікація кредитів, що надаються підприємствам. Кредитна лінія. Контокорентний кредит.

Суть та форми кредитування підприємств банківськими установами. Види банківського кредиту та їх характеристика. Умови та порядок отримання банківського кредиту. Кредитний процес. Методика оцінки платоспроможності позичальника. Порядок нарахування відсотків за депозитними та кредитними операціями. Порядок погашення банківського кредиту підприємством.

Особливості кредитування окремих видів позичок. Обліковий кредит та кредитування під заставу векселів. Іпотечний кредит. Факторинг. Небанківське кредитування підприємств.

Комерційне кредитування підприємств. Лізингове кредитування підприємств.

Кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів.

Ключові слова: кредит, позика, кредитний процес, позичальник, кредитор, плата за користування кредитом, застава.

Література: [1-3; 4; 6; 9].

Тема 9. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

Сутність основних засобів як матеріальних цінностей. Основні засоби виробничого та невиробничого характеру. Оцінка та відтворення основних засобів.

Знос і амортизація основних засобів. Методи амортизації основних засобів.

Показники стану та ефективності використання основних засобів: забезпечення підприємства основними засобами; стан основних засобів; ефективність використання основних засобів.

Капітальні вкладення, їх сутність, склад та джерела фінансування.

Порядок фінансування і кредитування капітальних вкладень. Фінансування витрат на поліпшення основних засобів. Ремонт основних фондів та його фінансове забезпечення.

Ключові слова: засоби праці, капітальні вкладення, основні засоби, нематеріальні активи, знос, амортизація, методи розрахунку амортизації, фінансування витрат на відновлення основних засобів.

Література: [1-3; 4; 6; 9; 12].

Змістовий модуль 3. Фінансовий аналіз і планування діяльності підприємства

Тема 10. Оцінка фінансового стану підприємства

Оцінка фінансового стану підприємства, її необхідність і значення. Інформаційне забезпечення оцінки фінансового стану підприємства. Показники бухгалтерської звітності, які використовуються для оцінки фінансового стану.

Загальна характеристика майна (коштів) підприємства, його складу, розміщення та структури. Оцінка складу майна за такими показниками: основні кошти і довгострокові вкладення, оборотні кошти (матеріальні оборотні кошти, гроші та короткострокові цінні папери). Оцінка ліквідності оборотних активів підприємства, оцінка їхньої ефективності.

Платоспроможність підприємства як показник фінансового стану.

Суть платоспроможності та її оцінка за даними балансу. Показники платоспроможності підприємства.

Суть фінансової стійкості підприємства. Система показників фінансової стійкості підприємства та її значення.

Оцінка рентабельності роботи підприємства. Вплив рентабельної роботи підприємства на його фінансовий стан. Оцінка рентабельності продукції. Оцінка рентабельності виробничих фондів. Оцінка рентабельності власних коштів. Оцінка рентабельності довгострокових фінансових вкладень. Оцінка фінансового результату діяльності підприємства. Оцінка факторів, що впливають на прибуток.

Комплексна оцінка фінансового стану підприємства.

Ключові слова: фінансовий стан підприємства, майновий стан підприємства, платоспроможність, ліквідність, фінансова стійкість, рентабельність.

Література: [1-3; 5; 7; 8].

Тема 11. Фінансове планування на підприємствах

Зміст, мета і завдання фінансового планування. Фінансове планування як процес визначення потреби підприємства у фінансових ресурсах, прогнозування їх надходжень.

Методи фінансового планування. Балансовий метод. Програмно-цільовий метод. Нормативний метод. Метод коефіцієнтів.

Інформаційна база фінансового планування. Аналіз фінансових показників звітного періоду. Показники виробничо-господарської діяльності планового періоду як вихідна база для фінансового планування.

Зміст і структура фінансового плану підприємства. Розрахунок доходів, визначення доходу від реалізації продукції, робіт та послуг. Розрахунок надходжень від фінансової та інвестиційної діяльності. Визначення потреби в довгострокових кредитах, у залученні коштів з інших зовнішніх джерел.

Планування витрат на виробництво й реалізацію продукції, відрахувань у цільові фонди, витрат на розширення, реконструкцію та технічне переоснащення виробництва.

Виконання фінансового плану. Контроль за виконанням фінансового плану.

Зміст оперативного фінансування плану надходження коштів і проведення платежів, його призначення, порядок складання і контроль за виконанням.

Бізнес-план, його структура та призначення.

Ключові слова: фінансове планування, фінансовий план, оперативний фінансовий план, складання фінансового плану, бізнес-план.

Література: [1; 2; 4; 6; 8; 11, 12].

Тема 12. Фінансова санація та банкрутство підприємств

Економічна сутність фінансової санації підприємства та порядок її проведення. Фінансова криза на підприємстві: симптоми та фактори, що її спричиняють. Менеджмент фінансової санації підприємства. Випадки, коли приймається рішення про фінансову санацію підприємств.

План санації. Сутність санаційного аудиту та етапи його проведення. Аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства, що перебуває в кризі. Аналіз причин кризи та сильних і слабких місць на підприємстві. Ситуація підприємства на ринках факторів виробництва та збуту готової продукції.

Фінансові джерела санації підприємств. Форми фінансової санації. Внутрішні джерела фінансової санації. Санація балансу. Зменшення статутного фонду підприємства.

Санація із залученням коштів власників підприємства. Участь кредиторів у фінансовому оздоровленні боржника. Державна фінансова підтримка санації підприємств.

Економіко-правові аспекти санації та банкрутства підприємств. Порядок оголошення підприємства банкрутом. Задоволення претензій кредиторів. Приховане, фіктивне та зумисне банкрутство.

Ключові слова: фінансова санація, фінансова криза, джерела санації, санація балансу, банкрутство, банкрут, види банкрутства.

Література: [1-3; 5; 7; 8].

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 12-бальною шкалою.

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів з економіки
I. Початковий	1	Студент (студентка): – розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі
	2	Студент (студентка): – розпізнає окремі об'єкти, явища і факти предметної галузі та може фрагментарно відтворити знання про них
	3	Студент (студентка): – має фрагментарні знання незначного загального обсягу (менше половини навчального матеріалу) за відсутності сформованих умінь та навичок
II. Середній	4	Студент (студентка): – має початковий рівень знань, значну (більше половини) частину навчального матеріалу може відтворити; – виконує елементарне навчальне завдання із допомогою викладача
	5	Студент (студентка): – має рівень знань вищий, ніж початковий; – може з допомогою викладача відтворити значну частину навчального матеріалу
	6	Студент (студентка): – пояснює основні поняття навчального матеріалу; – може самостійно відтворити значну частину навчального матеріалу; – вміє за зразком виконати просте навчальне завдання
III. Достатній	7	Студент (студентка): – вміє застосовувати вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; – може пояснити основні процеси та наводити власні приклади на підтвердження деяких тверджень; – вміє виконувати навчальні завдання передбачені програмою
	8	Студент (студентка) вміє: – аналізувати навчальний матеріал, в цілому самостійно застосовувати його на практиці; – контролювати власну діяльність; – самостійно виправляти вказані викладачем помилки; – самостійно визначати спосіб розв'язування навчальної задачі
	9	Студент (студентка): – вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; – вміє систематизувати і узагальнювати отримані відомості; – самостійно знаходить і виправляє допущені помилки; – може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання навчального завдання
IV. Високий	10	Студент (студентка): – володіє міцними знаннями, самостійно визначає проміжні етапи власної навчальної діяльності, аналізує нові факти, явища; – вміє самостійно знаходити додаткові відомості та використовує їх для реалізації поставлених перед ним навчальних завдань, судження його логічні і достатньо обґрунтовані

	11	Студент (студентка): – володіє узагальненими знаннями з предмета; – вміє планувати особисту навчальну діяльність, оцінювати результати власної практичної роботи; – вміє самостійно знаходити джерела даних і відомостей та використовувати їх відповідно до мети і завдань власної пізнавальної діяльності; – використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; – вміє виконувати завдання, не передбачені навчальною програмою
	12	Студент (студентка): – має стійкі системні знання та творчо їх використовує у процесі продуктивної діяльності; – вільно опановує та використовує нові інформаційні джерела для поповнення власних знань та розв'язування задач

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Виконання самостійної роботи опрацювання питань та написання рефератів за відповідною темою.

Змістовий модуль 1. Теоретичні та організаційні основи фінансів підприємств

Тема 1. Основи фінансів підприємств

Питання для самостійного опрацювання:

1. Організація фінансової роботи підприємства.
2. Зміст та завдання управління фінансами підприємства.
3. Господарський механізм та його складові елементи

Теми рефератів:

2. Система управління фінансами на підприємстві.
3. Державне регулювання формуванням ресурсів підприємства.

Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств

Питання для самостійного опрацювання:

1. Розрахунково-платіжна дисципліна.
2. Наслідки порушення платіжної дисципліни та способи її зміцнення.

Теми рефератів:

1. Організація грошово-готівкових розрахунків на підприємстві.
2. Вексельний обіг. Міжнародна та вітчизняна практика.
3. Порядок пред'явлення претензій та застосування санкцій.

Тема 3. Формування власного капіталу підприємства

Питання для самостійного опрацювання:

1. Особливості формування пайового капіталу.
2. Неоплачений та вилучений капітал, особливості їх формування і функціонування.

Теми рефератів:

1. Особливості формування статутного капіталу різних організаційно-правових форм.

2. Законодавчо-нормативне забезпечення формування статутного капіталу.

Тема 4. Доходи і витрати підприємства

Питання для самостійного опрацювання:

1. Дохід від участі в капіталі.
2. Фінансові та інші доходи.
3. Витрати підприємств, їх характеристика та склад. Операційні та інші операційні витрати.

Теми рефератів:

1. Особливості формування доходів підприємств різних галузей економіки.
2. Калькулювання витрат виробництва.
3. Особливості калькулювання витрат різних галузей економіки.

Тема 5. Формування і розподіл прибутку підприємства

Питання для самостійного опрацювання:

1. Економічна суть рентабельності. Показники рентабельності.
2. Економічні фактори, що впливають на розмір прибутку.

Теми рефератів:

1. Роль і місце прибутку в економіці підприємства.
2. Особливості розподілу прибутку між державою та суб'єктами господарювання.

Змістовий модуль 2. Фінансовий механізм діяльності підприємств

Тема 6. Оподаткування діяльності підприємства

Питання для самостійного опрацювання:

1. Історія розвитку податків.
2. Особливості оподаткування підприємств різних форм власності.
3. Особливості оподаткування суб'єктів малого підприємництва.

Теми рефератів:

1. Організація спрощеної системи оподаткування, звітності суб'єктів малого підприємництва.
2. Особливості оподаткування суб'єктів господарювання в окремих сферах діяльності.

Тема 7. Оборотні кошти та їх організація на підприємствах

Питання для самостійного опрацювання:

1. Нормування оборотних коштів. Визначення потреби в оборотних коштах.
2. Визначення наявності та ефективності використання оборотних коштів.

Теми рефератів:

1. Резерви та наслідки зменшення запасів матеріальних ресурсів.
2. Контроль за використанням оборотних коштів.
3. Факторингові послуги підприємствам. Вимоги до проведення та сфера застосування.

Тема 8. Кредитування підприємств

Питання для самостійного опрацювання:

1. Методика оцінки платоспроможності позичальника.

2. Порядок нарахування відсотків за депозитними та кредитними операціями.

3. Особливості кредитування окремих видів позичок.

4. Обліковий кредит та кредитування під заставу векселів.

Теми рефератів:

1. Небанківське кредитування підприємств.

2. Кредитування підприємств за рахунок коштів міжнародних фінансово-кредитних інститутів.

Тема 9. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів

Питання для самостійного опрацювання:

1. Капітальні вкладення, їх сутність, склад та джерела фінансування.

2. Порядок фінансування і кредитування капітальних вкладень.

Теми рефератів:

1. Фінансування витрат на поліпшення основних засобів.

2. Ремонт основних фондів та його фінансове забезпечення.

Змістовий модуль 3. Фінансовий аналіз і планування діяльності підприємства

Тема 10. Оцінка фінансового стану підприємства

Питання для самостійного опрацювання:

1. Оцінка фінансової стійкості підприємства.

2. Оцінка ділової активності підприємства.

3. Методика оцінки кредитоспроможності підприємства.

Теми рефератів:

1. Бухгалтерський баланс – основне джерело для оцінки фінансового стану підприємства.

2. Джерела формування капіталу підприємства.

Тема 11. Фінансове планування на підприємствах

Питання для самостійного опрацювання:

1. Механізм розрахунку доходів та видатків підприємства.

2. Планування руху грошових коштів.

3. Бюджетування та контролінг в системі оперативного фінансового планування на підприємстві.

Теми рефератів:

1. Балансовий метод фінансового планування.

2. Програмно-цільовий метод фінансового планування.

3. Нормативний метод фінансового планування.

Тема 12. Фінансова санація та банкрутство підприємств

Питання для самостійного опрацювання:

1. Фінансові джерела санації підприємств.

2. Форми фінансової санації.

3. Санація із залученням коштів власників підприємства.

Теми рефератів:

1. Участь кредиторів у фінансовому оздоровленні боржника.

2. Державна фінансова підтримка санації підприємств.
3. Економіко-правові аспекти санації та банкрутства підприємств.

Оцінювання виконання завдань здійснюється за 12-бальною шкалою.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Для визначення успішності навчання використовуються контрольні заходи, зокрема, модульний контроль. Проводиться з метою оцінки результатів навчання після закінчення вивчення певного змістового модулю.

Під час вивчення дисципліни використовуються такі форми модульного контролю:

- вирішення тестових і ситуаційних завдань;
- розв'язання практичних задач.

Оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Під час вивчення дисципліни застосовується така форма семестрового контролю як залік. Виставляється за результатами виконання студентами програми курсу за 12-бальною шкалою.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Шкала відповідності оцінок за 12-бальною і 100-бальною шкалою

Оцінка за 12-бальною шкалою	Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою
12	A	98-100
11	A	94-97
10	A	90-93
9	B	86-89
8	B	82-85
7	C	75-81
6	D	69-74
5	E	65-68
4	E	60-64
3	FX	35-59
2	F	20-34
1	F	0-19

7. Навчально-методична карта дисципліни «Фінанси підприємства»

Разом: 90 год., лекції – 24 год., семінарські заняття – 8 год., практичні заняття – 10 год., самостійна робота – 42 год., модульний контроль – 6 год.

Модулі	Назва модуля	Теми лекцій	Теми семінарських занять	Теми практичних занять	Види поточного контролю
Змістовий модуль I	Теоретичні та організаційні основи фінансів підприємств	Тема 1. Основи фінансів підприємств	Тема 1. Основи фінансів підприємств		Модульна контрольна робота 1
		Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств	Тема 2. Організація грошових розрахунків підприємств		
		Тема 3. Формування власного капіталу підприємства	Тема 3. Формування власного капіталу підприємства		
		Тема 4. Доходи і витрати підприємства	Тема 4. Доходи і витрати підприємства		
		Тема 5. Формування і розподіл прибутку підприємства		Тема 5. Формування і розподіл прибутку підприємства	
Змістовий модуль II	Фінансовий механізм діяльності підприємств	Тема 6. Оподаткування діяльності підприємства	Тема 6. Оподаткування діяльності підприємства		Модульна контрольна робота 2
		Тема 7. Оборотні засоби та їх організація на підприємстві		Тема 7. Оборотні засоби та їх організація на підприємстві	
		Тема 8. Кредитування підприємств		Тема 8. Кредитування підприємств	
		Тема 9. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів		Тема 9. Фінансове забезпечення відтворення основних засобів	
Змістовий модуль III	Фінансовий аналіз і планування діяльності підприємства	Тема 10. Оцінка фінансового стану підприємства	Тема 10. Оцінка фінансового стану підприємства		Модульна контрольна робота 3
		Тема 11. Фінансове планування на підприємствах	Тема 11. Фінансове планування на підприємствах		
		Тема 12. Фінансова санація та банкрутство підприємств	Тема 12. Фінансова санація та банкрутство підприємств		

8. Рекомендована література

Базова література

1. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2018. 292 с.
2. Григорук А. А. Фінанси та фінанси підприємств у схемах та таблицях : навч. посіб. Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. Тернопіль : [б. в.], 2015. 287 с.
3. Сокуренько В. В., Швець Д. В., Бортник С. М., Ткаченко С. О. Фінанси підприємств : підруч. За заг. ред. В. В. Сокуренька. 2-ге вид., допов. та перероб. Харків : ХНУВС, 2022. 292 с.
4. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с.

Додаткова література

5. Аніловська Г.Я., Висоцька І.Б. Фінанси підприємств: навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2018. 440 с.
6. Боднар О.А. Управління фінансовою санацією підприємства : курс лекцій. Миколаїв, 2020. 82 с.
7. Власова Н.О., Міщенко В.А., П'ятак Т.В., Кочетова Т.І., Котлярова А.В. Фінанси підприємств : підруч. Х.: Світ Книг, 2018. 437 с.
8. Дема Д.І., Дорохова Л.М., Віленчук О. М. Фінансовий менеджмент : підруч. Житомир : ЖНАЕУ, 2018. 320 с.
9. Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.Й., Чубка О.М. Фінанси підприємств: підруч. К.: Видавничий дім «Кондор», 2020. 340 с.
10. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств : підруч. К. : Центр учбової літератури, 2017. 504 с. 3
11. Нестерова С.В. Фінансовий менеджмент : практикум : навч. посіб. МДУ. К. : Кондор, 2018. 267 с.
12. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. К.: Каравела, 2015. 368 с.

9. Додаткові ресурси

1. Законодавство України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Міністерство фінансів України. URL : <https://www.minfin.gov.ua/>
3. Державна податкова служба України. URL : <https://tax.gov.ua/>
4. Фінанси України : Науково-теоретичний та інформаційно-практичний журнал. URL : <http://finukr.org.ua/>
5. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL : www.nbuv.gov.ua